

Latvijas uzņēmums piešķir akciju pirkuma tiesības meitas sabiedrību darbiniekiem: nodokļu sekas 3/26/22

Direktore nodokļu konsultāciju nodaļā,
personāla un organizāciju pārveides
pakalpojumu vadītāja Baltijā, PwC Latvija

Irēna Arbidāne

Akciju pirkuma tiesību piešķiršanai iegūstot arvien lielāku popularitāti, arī Latvijas uzņēmumi piedāvā šādu darbinieku motivācijas instrumentu ne tikai saviem, bet arī meitas sabiedrību darbiniekiem. Šajā rakstā – par UIN, IIN un VSAOI sekām, kas rodas, piešķirot saviem un meitas sabiedrību darbiniekiem akciju pirkuma tiesības Latvijas uzņēmumā.

Situācijas izklāsts

Latvijas uzņēmumam pieder meitas sabiedrība Dānijā. Uzņēmums ir nolēmis motivēt gan savus, gan meitas sabiedrības darbiniekus, piešķirot akciju pirkuma tiesības (ar nosacījumiem). Akcijas darbiniekiem tiktu izsniegtas bez maksas vai piedāvātas ar atlaidi, ja tiktu izpildīti uzņēmuma akciju piešķiršanas programmas nosacījumi.

Nosacījumi atļauj akciju pirkuma tiesību rezultātā saņemtajam labumam (ienākumam) kvalificēties Latvijas likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" atbrīvojumiem atbilstoši 9. panta pirmās daļas 43. punktam.

Izpildoties nosacījumiem un īstenojoties akciju pirkuma tiesību plānam, Latvijas un Dānijas uzņēmuma darbiniekiem tiktu piešķirtas akcijas Latvijas uzņēmumā. Saistībā ar šo akciju piešķiršanu uzņēmumam ir radušās izmaksas, piemēram, ārējās izmaksas par novērtējumu un juridiskiem pakalpojumiem, kā arī iekšējās administrācijas izmaksas. Atbilstoši grupas transfertcenu politikai Latvijas uzņēmums daļu no savām ārējām un iekšējām izmaksām, kas saistītas ar akciju pirkuma plāna izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, iekļauj Dānijas meitas sabiedrībai izrakstītajā rēķinā par vadības pakalpojumiem (attiecīgi piemērojot vai nepiemērojot uzcenojumu atkarībā no izdevumu veida).

Atbildes uz turpmāk minētajiem jautājumiem ir apstiprinājis VID.

Tā kā akcijas tiek piešķirtas arī ne uzņēmuma darbiniekiem, vai uzņēmumam par to jāziņo VID?

VID apstiprināja, ka uzņēmumam, sniedzot informāciju VID par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, nav jānorāda akciju pirkuma tiesību saņēmēji, kuri ir saistītā uzņēmuma darbinieki Dānijā un veic savu darbu Dānijā (akciju pirkuma tiesības tiek piešķirtas par darbu Dānijā).

Vai IIN un VSAOI nebūtu jāmaksā Latvijā no akciju vērtības, kas piešķirta Dānijas meitas sabiedrības darbiniekiem arī tad, ja neizpildītos IIN likuma 9. panta pirmās daļas 43. punkta noteikumi, jo saskaņā ar Latvijas un Dānijas konvencijas 15. pantu nodokļa samaksas pienākums ir Dānijā?

Darba alga un citi tai pielīdzināmie atalgojuma veidi, ko saņem Dānijas rezidents par savu darbu, tiks aplikti ar nodokļiem tikai Dānijā.

Attiecīgi, ja Dānijas uzņēmuma darbinieki ir Dānijas rezidenti, nav vienlaikus Latvijas uzņēmuma darbinieki, akciju pirkuma tiesības saņem par darbu Dānijas uzņēmuma labā un darbu Dānijas uzņēmuma labā veic Dānijā, tad Latvijas uzņēmumam nav pienākuma ieturēt IIN un veikt VSAOI Latvijā par Dānijas uzņēmuma darbinieku īstenotajām akciju pirkuma tiesībām arī tad, ja neizpildītos IIN likuma 9. panta pirmās daļas 43. punkta nosacījumi.

Vai uzņēmuma izmaksas tiek uzskatītas par saistītām ar saimniecisko darbību un tādēļ nav jāpiemēro UIN?

Ja Latvijas uzņēmums apmaksā šos izdevumus, kas radušies saistībā ar Dānijas uzņēmuma darbiniekiem piešķirto akciju pirkšanu, tie pēc ekonomiskās būtības nav saistīti ar Latvijas uzņēmuma saimniecisko darbību un tādējādi veido ar UIN apliekamu objektu. Turpretī, ja par šīm izmaksām Latvijas uzņēmums izraksta rēķinu Dānijas uzņēmumam, pamatojoties uz kuru, daļa izmaksu tiek kompensētas, tad izmaksas drīkst attiecināt uz saimnieciskās darbības izdevumiem, nepiemērojot UIN.